



COMUNICAT DE PRESĂ nr. 31/25

Luxemburg, 11 martie 2025

Concluziile avocatului general în cauza C-448/23 | Comisia/Polonia (Control *ultra vires* al jurisprudenței Curții – Supremația dreptului Uniunii)

Statul de drept: avocatul general Spielmann consideră că acțiunea Comisiei Europene privind Curtea Constituțională a Poloniei este întemeiată

Constitutivă a unei rebeliuni fără precedent, poziția adoptată de această instanță în hotărârile sale din 14 iulie și din 7 octombrie 2021 aduce atingere în mod grav supremației, autonomiei și efectivității dreptului Uniunii

La 14 iulie și la 7 octombrie 2021, Curtea Constituțională a Poloniei a pronunțat două hotărâri prin care a contestat compatibilitatea dreptului Uniunii și a hotărârilor Curții de Justiție cu Constituția acestui stat membru.

În hotărârea sa din 14 iulie 2021, această instanță a declarat că măsurile provizorii impuse de Curte¹ referitoare la organizarea justiției erau contrare principiului atribuirii de competențe și identității constituționale poloneze. Confruntată cu acest presupus conflict de norme, a afirmat supremația Constituției ca izvor suprem al dreptului în Polonia. Ea a concluzionat că, în măsura în care Curtea impunea Poloniei obligații *ultra vires* prin adoptarea unor măsuri provizorii ca cele menționate mai sus, articolul 4 alineatul (3) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 279 TFUE era contrar Constituției acestui stat membru.

În hotărârea din 7 octombrie 2021, această instanță a considerat neconstituționale anumite dispoziții ale dreptului Uniunii², astfel cum sunt interpretate în jurisprudența Curții, care permit printre altele instanțelor naționale să controleze legalitatea procedurilor de numire în sistemul judiciar. În practică, aceasta ar însemna să se impună instanțelor poloneze să nu aplice dreptul Uniunii și să nu respecte obligațiile care decurg din supremația acestuia.

La 15 februarie 2023³, Comisia a sesizat Curtea cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva Poloniei, invocând trei motive.

În primul rând, potrivit Comisiei, cele două hotărâri sus-menționate ar repune în discuție protecția jurisdicțională efectivă în domeniile reglementate de dreptul Uniunii. În al doilea rând, ele ar aduce atingere principiilor supremației, autonomiei, efectivității și aplicării uniforme a dreptului Uniunii, precum și caracterului obligatoriu al hotărârilor Curții. În al treilea rând, Comisia denunță neregularitățile în numirea a trei judecători⁴ și a președintei Curții Constituționale a Poloniei⁵, astfel încât aceasta nu mai îndeplinește cerințele unei instanțe independente și imparțiale constituite în prealabil printr-o lege, în sensul dreptului Uniunii.

În concluziile prezentate astăzi, **avocatul general Dean Spielmann propune Curții să declare că Polonia nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul dreptului Uniunii.**

În opinia sa, **hotărârile în litigiu se îndepărtează fundamental de jurisprudența Curții privind garantarea protecției jurisdicționale efective**⁶. În special, ele refuză să înlăture dispozițiile naționale, inclusiv constituționale, contrare dreptului Uniunii. Ele resping de asemenea controlul jurisdicțional al numirilor în sistemul judiciar, deși este esențial pentru garantarea independenței și imparțialității instanțelor judecătorești, astfel cum impune dreptul

Uniunii.

Nu există nicio îndoială că, prin intermediul acestor hotărâri, Curtea Constituțională a Poloniei a lansat **un atac frontal asupra principiilor fundamentale ale ordinii juridice a Uniunii și asupra autorității hotărârilor Curții**. Încălcarea lor nu poate fi în niciun caz justificată de dispoziții de drept național, nici chiar de cele de natură constituțională. De asemenea, invocarea identității constituționale a statului membru nu poate repune în discuție principiile fundamentale ale dreptului Uniunii.

Astfel, pe de o parte, din interpretarea și din aplicarea sistematică a clauzei referitoare la identitatea națională, astfel cum este prevăzută la articolul 4 alineatul (2) TUE, nu reiese că ea este considerată de Curte un factor susceptibil să limiteze principiul intangibil al supremației. Pe de altă parte, articolul 4 alineatul (2) TUE nu poate fi avut în vedere ca fiind separat de articolul 2 TUE și de valorile fundamentale consacrate în cuprinsul acestuia. În această privință, avocatul general subliniază **că, în orice caz, este de competența Curții să soluționeze definitiv un conflict între dreptul Uniunii și identitatea constituțională a unui stat membru**.

În ceea ce privește compunerea Curții Constituționale a Poloniei, avocatul general Spielmann amintește că această chestiune ține de cerința fundamentală a unei instanțe judecătorești independente și imparțiale, constituită în prealabil prin lege. Astfel, numirea membrilor unei instanțe trebuie efectuată în așa fel încât să se înlăture orice îndoială legitimă referitoare la impenetrabilitatea sa în fața unor elemente exterioare și la imparțialitatea sa în raport cu interesele care se confruntă. Această cerință se aplică și instanței în discuție, având în vedere că ea poate fi chemată să se pronunțe cu privire la chestiuni legate de aplicarea și de interpretarea dreptului Uniunii.

Întemeindu-se pe faptele prezentate de Comisie⁷ și admise de guvernul polonez⁸, **avocatul general apreciază că numirea celor trei judecători ai Curții Constituționale a Poloniei în luna decembrie 2015 și a președintei acesteia în luna decembrie 2016 era caracterizată de mai multe neregularități care puteau fi calificate drept vădite și grave**. Prin urmare, Curtea Constituțională a Poloniei nu poate fi considerată o instanță constituită prin lege, independentă și imparțială, în sensul dreptului Uniunii.

MENȚIUNE: Concluziile avocatului general nu sunt obligatorii pentru Curtea de Justiție. Misiunea avocaților generali este de a propune Curții, în deplină independență, o soluție juridică în cauza care le este atribuită. Judecătorii Curții urmează să delibereze în această cauză. Hotărârea va fi pronunțată la o dată ulterioară.

MENȚIUNE: O acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor, îndreptată împotriva unui stat membru care nu și-a îndeplinit obligațiile ce decurg din dreptul Uniunii, poate fi formulată de Comisie sau de un alt stat membru. În cazul în care Curtea de Justiție constată neîndeplinirea obligațiilor, statul membru în cauză trebuie să se conformeze de îndată hotărârii pronunțate.

În cazul în care consideră că statul membru nu s-a conformat hotărârii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care să solicite aplicarea unor sancțiuni pecuniare. Cu toate acestea, în situația în care nu au fost comunicate Comisiei măsurile de transpunere a unei directive, Curtea poate aplica sancțiuni, la propunerea Comisiei, în stadiul primei hotărâri.

Document neoficial, destinat presei, care nu angajează răspunderea Curții de Justiție.

[Textul integral](#) al concluziilor se publică pe site-ul CURIA în ziua prezentării.

Persoana de contact pentru presă: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536.

Imagini de la prezentarea concluziilor sunt disponibile pe „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Rămâneți conectați!



¹ Ordonanța Curții din 8 aprilie 2020, Comisia/Polonia (Regimul disciplinar al judecătorilor), [C-791/19 R](#) (a se vedea comunicatul de presă nr. [47/20](#)), a obligat Polonia să suspende imediat aplicarea dispozițiilor naționale referitoare la competența Camerei disciplinare a Curții Supreme. Această măsură urmărea să garanteze efectul deplin al dreptului Uniunii și să mențină independența instanțelor poloneze, având în vedere că fusese pus în discuție statutul Camerei disciplinare, în calitate de instanță competentă să se pronunțe în cauzele disciplinare privind judecătoria Curții Supreme și ai instanțelor de drept comun.

² În special articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE.

³ A se vedea [comunicatul de presă](#) al Comisiei.

⁴ În luna decembrie 2015, a opta legislatură a Seimului a ales trei persoane pentru a înlocui judecători ale căror mandate expiraseră, deși a șaptea legislatură alesese deja, în luna octombrie 2015, trei judecători diferiți pentru aceleași posturi. În hotărârile din 3 și 9 decembrie 2015, Curtea Constituțională a Poloniei a statuat că alegerea celor trei judecători de către a opta legislatură era contrară Constituției. Or, cele trei persoane alese în luna decembrie 2015 au depus jurământul în fața președintelui Poloniei și au fost autorizate să facă parte din complete de judecată, în timp ce judecătoria aleși în luna octombrie 2015 nu și-au putut prelua funcția.

⁵ Adunarea generală convocată pentru desemnarea candidaților la acest post nu a reunit toți judecătorii Curții Constituționale (unul fiind absent). Dintre cei 14 judecători prezenți, 8 au refuzat să participe la vot, solicitând o amânare pentru a permite prezența unui al 15-lea magistrat. Candidata la președinție, numită ulterior de președintele Poloniei, a fost aleasă cu cinci voturi, dintre care trei voturi ale judecătorilor a căror numire fusese deja contestată.

⁶ Hotărârea Curții din 2 martie 2021, A.B. ș.a. (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac), [C-824/18](#) (a se vedea comunicatul de presă nr. [31/21](#)), și Hotărârea din 6 octombrie 2021, W. Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire), [C-487/19](#) (a se vedea comunicatul de presă nr. [173/21](#)).

⁷ A se vedea notele 4 și 5.

⁸ În cursul procedurii, Polonia a contestat mai întâi poziția Comisiei. Totuși, în luna ianuarie 2024, acest stat membru a admis pe deplin neîndeplinirile obligațiilor ce revin acestui stat membru care i-au fost reproșate.